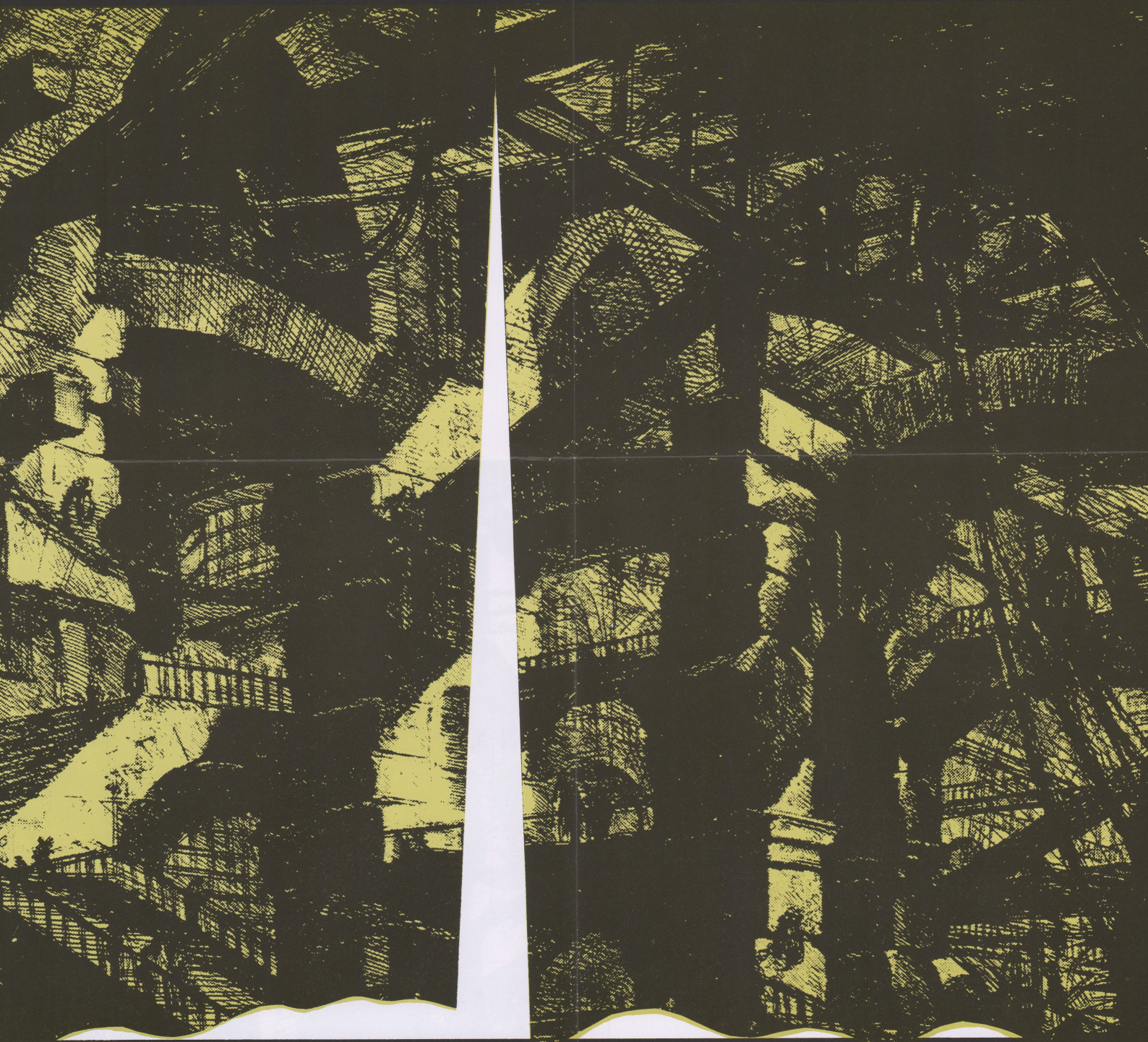
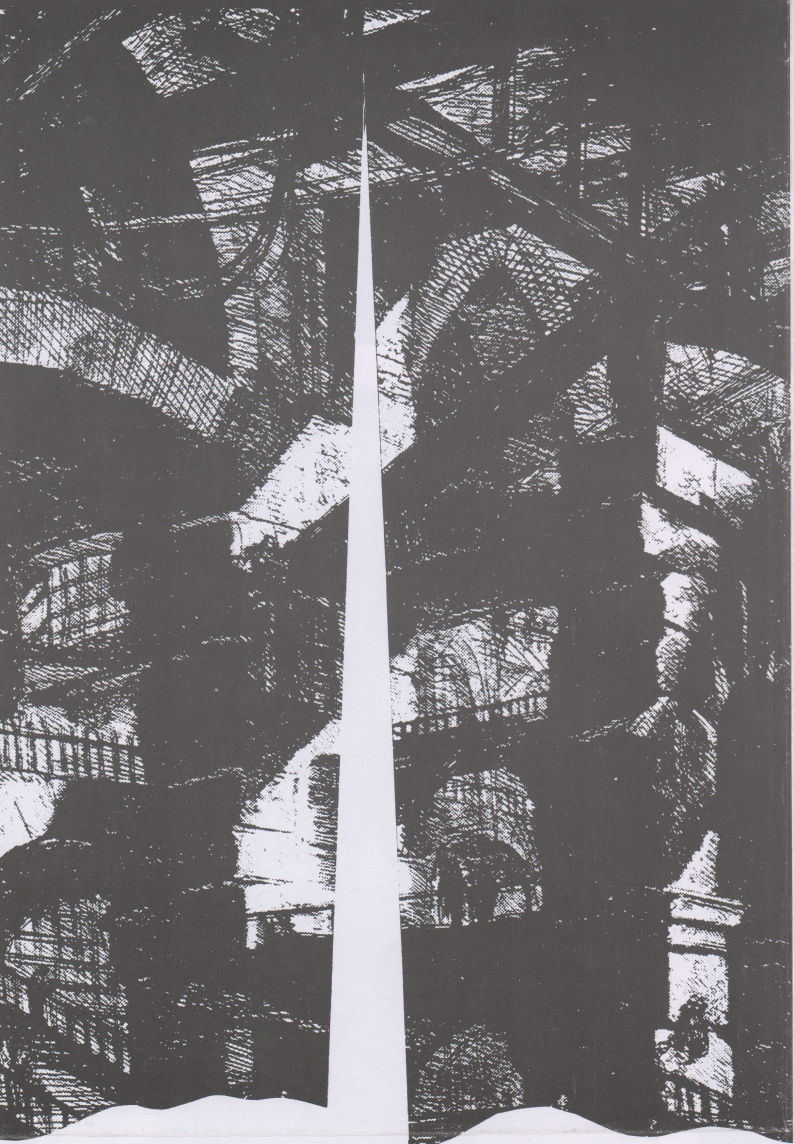

STÁT NÍ DIVADLO V OSTRAVĚ
PREMIÉRA 13.LISTOPADU 1993 V 19,00 V DIVADLE JIŘÍHO MYRONA
REŽIE: JURAJ DEÁK

ÚČINKUJÍ: APOLENA VELDOVÁ, DAVID VIKTORA, JAN FILIP,
JAN FIŠAR, EVA REŽNAROVÁ, MIROSLAV RATAJ A DALŠÍ.

William Shakespeare
Jak se vám líbí

Čím déle se díváme na přírodu, tím více poznáváme, že je plná života, a tím důkladněji si uvědomujeme, že celý život je tajemství a že jsme spojeni se vším v přírodě. Člověk nemůže žít jen sám pro sebe. Jsme si vědomi, že všechny životy jsou cenné a že vůči nim máme své povinnosti. Z toho poznání vyrůstá naše duševní spojení se světem.

(Albert Schweitzer)

Nám, obyvatelům západních zemí, tanul kdysi na mysl světový názor, který by odpočíval našem pudu po činnosti, a byl by jej prozařoval. Nepodařilo se nám jej vytvořit. Nyní jsme vydáni napospas dezorientovanému, neukázněnému pudu po činnosti. Aniž nám duch naší doby dovolí ujasnit si, co je svět a co život, vyhání nás ven k činnosti. Ustavičně si nás najímá do služeb pro tyto nebo jiné cíle, pro jedny nebo druhé významnosti. Udržuje nás v neustálém opojení, abychom se nemohli vzepamatovat a sebe se odčapat, jaký vlastně vztah má toto neúnavné pachtění za cíli a významnostmi ke smyslu světa a ke smyslu našeho života. Tak táhneme dál jako žoldánští, bez domova a podnápili v přibývajícím soumraku, bez světového názoru, a díváme se najmout pro nízký cíl právě tak jako pro vznešený. A čím beznadějnější se stávají na světě poměry, v nichž se tento dobrodružný pud za prací a pokrokem zuřivě odehrává, tím zmatenější je lidské smýšlení a tím poetičtější podniky žoldánští, kteří se mu kapsali.

Vzkříšení ducha v západních zemích musí tedy začít tím, že si naši vědělani i nevědělani uvědomí, že žijí bez světového názoru, a vyčtli hříchu tohoto stavu... Otázka, v čem vlastně spočívá vůle k činnosti a k pokroku, která nás pohání k něčemu velikému, musí nad námi nabýt moci.

Abychom z nesmyslného, které nás drží v poutech, se dostali opět k dokonale rozumnému, k tomu nevede jiná cesta než ta, že se každý sám v sebe navrátí a že všichni společně začneme přemýšlet, jak by se dala naše vůle k činnosti a k pokroku vyvodit ze smyslu, který dáváme svému životu a životu kolem sebe.

(Albert Schweitzer)

Jak se vám líbí

William Shakespeare

Překlad	Martin Hlilský
Režie	Juraj Deák
Výprava	David Marek j.h.
Hudba	Petr Malásek j.h.
Pohybová spolupráce	Libuše Králová
Dramaturgie	Věra Mašková
Obsazení:	
Vévoda	Miroslav Rataj
Frederick, Hymen	Zdeněk Forejt
Šašek	Jan Fišar
Oliver	Tomáš Jirman
Orlando	David Viktora
Jaques	Jan Filíp
Adam	František Šec
Le Beau, farář, dvořan	Stanislav Malý
Korin, William, dvořan	Zdeněk Kašpar
Charles, Amiens	Josef Novák
Silvius	Dušan Škubal
	Vladimír Polák j.h.
Rosalinda	Apolena Veldová
Célie	Eva Režnarová
Fébé	Simona Hradilová
	Jana Kulháňková j.h.
Audrey	Lucie Kačerová j.h.
Pánové z knížecí družiny, pážata, služebnictvo	studenti konzervatoře
Text sleduje	Petra Špomoná
Představení řídí	Sofia Francová

Premiéra v Divadle Jiřího Myrona 13. 11. 1933

Vedoucí umělecko-technického provozu S. Muntz, vedoucí dekorativních dílen M. Kožušníková, vedoucí krejčovny A. Kantarová, J. Richtrová, jevištní mistr J. Brudný, M. Novák, mistr osvětlení S. Dvořák, vedoucí vlásenkárny R. Helmesová, mistr elektroakustiky B. Wojnar, rekvizitý N. Borčková, M. Růžičková

Program vydalo Státní divadlo Ostrava, ředitel Ilya Racek, šef činohry Juraj Deák a Vojtěch Kabeleš, výtvarník programu David Marek, redakce programu Věra Mašková.

Výtisk Polykart Vratimov

Cena 4 Kč

Jak se vám líbí

Svět renesančního člověka se nemálo lišil od světa našeho. Navzdory Kolumbovi byla pro něj stále ještě Země plácátým středem vesmíru, obkružovaným ostatními planetami a měsícem, lunární sférou, nad níž stálší Bůh a andělé a kde zněla hudba sfér jako nejvyšší projev harmonie, všeprospující hierarchie věcí živých i neživých. Porušením těchto řádů hrozilo vypuknutí toho, co bylo pro renesančního člověka hrozbou největší, totiž chaosu. Zároveň renesanční člověk věřil na neustálý pohyb, změnu a kolotání, které každou věc i mu mění svět i úhel pohledu na něj. Zaznamenat to k času a neustálý pohyb a proměny života, bylo ctizádostí velkých renesančních umělců. Tato ctizádost z nich činila bystrosné dialektiky.

As You Like It, název jedné z komedií Shakespeara vrcholného tvůrčího období, není úplně přeložitelný do češtiny. Vjmen anglické věty se mění podle toho, na které slovo je položen důraz. Zmíněná anglická věta může mít tedy přinejmenším čtyři významy. Který z nich je správný? Bylo by naivní, očekávat od velkého aléžbětince, že nám na otázku poskytne jednoznačnou odpověď. Nečinil tak nikdy, s žádou z paltivých otázek, které kladl sobě, a prostřednictvím svého díla světu.

Jak se vám líbí?

Jak se vám líbí žít ve světě, který si člověk stvořil ke svému obrazu - ve světě, kde nejvyšší životní metou je úspěch, největším cílem prosadit se, být jednička? Vévoda je vyjínán proto, aby Frederick mohl být prvním mužem státu, Orlando je kráčen o své právo proto, aby nemohl zastínit Olivera, Rosalinda je vyjínána proto, aby Célie mohla být první dámonou, Orlando je milován v okamžiku, kdy se prosadí, kdy se stane vítězem... Bludný kruh touhy po úspěšnosti, frustrace z neúspěchu, úzkosti, že neudržíme dobyté pozice, čmí z lidí dravce bez citu. Jakýkoli cit čmí člověka bezbranným, a proto je nucen tento svět okamžitě opustit. V tomto světě se cit nahrazuje převládá hrou.

Jak se vám líbí tohle?

Jak se vám líbí opustit tento svět a uchýlit se do Ardenského lesa? Pravda, pobíhají tu lvi, plazí se tu hadi, občas zaří nepohoda, občas hlád, za společnost tu slouží pouze ovčáci, ale všechno to, co člověka sužovalo doma, je tu zcela nepodstatné. Ne nemění se lidé, mění se jen okolnosti, mění se úhel pohledu na věci, které se doma zdály tak podstatné, že stálo za to kypit nim nendavít, rvát se, zabíjet. Boj o moc, o prestiž, je tady vystrídán zápasem o lásku a všeobecným milostným šlenstvím, mistrov hrou, která člověka dovede až k osvobození od konvencí, hříček, pletek, která ústí v harmonii. Jenomže... Ano, i tento idyltický svět má své jenomže. Někdy naši dobrovolnou volbou, a at se snažíme jak chceme, jsme v něm cizí. Nevíme přesně, kde leží, čas, který v něm plyne je jiný čas, než ten náš, a navíc jsme sem vkročili zbaveni vlastní identity - vévoda zbaven úřadu, Célie zbavena svého jména a tím i příbuzenství s Frederickem, Rosalinda zbavena dokonce nejen jména, ale i svého ženského údělu, šašek zbaven své funkce - vždyť téměř první, co se po něm v lese řádká, je, aby držel ústa atd. Ano, dosáhli jsme vyrovnanosti, lásky, harmonie v jiném čase, v jiném prostoru; jsouce někým jiným, jsme obstarali. Leč přichází vévoda Frederick, a nám je vrátit se domů.

To se vám líbí jak?

Co z nás tam, v onom našem světě, kde budeme zase sami sebou, zblude? „Prosím vás, ve jménu lásky,“ říká na závěr Rosalinda - epilog - snad přes propast staletí sám autor, snad někdo, kdo k nám mluví ze světa úleč. Oč vlastně prosí? Nevíme to přesně. Snad o to, abychom si v sobě uchovali střepečku Ardenského lesa. Kdo ví.

Jak se líbí vám.

-vm-

Jak podobal se zimě čas, kdy tebe, rozkoši roků mych, jsem vzdálen byl!
Jak pátil mrdzí! Jak kalné bylo nebe!
Jak pustý prosinec, v čem já jsem žil!
A přece bylo léto to tu dobu,
a byla jeseň obvěškaná smem
svých dávných početi a plná plodu,
jak v doba po předjaří, v líně svém.
Leč mně se kypiči ten život jevil
jen lílní pohrobků: ty, pán a král
všech lét a líbeznosti, tys tu nebyl!
Až i těm ptáčkům hrálo zadrž žal,
a tikhou-li, tak reskrytotou to jímá,
že lítost šedne, trnouce, že je zima.

(Sonet 97)

